

Delirium

Når dine pårørende ændrer adfærd

Symptomer på delirium

- Forandret opførsel, gør usædvanlige ting
- Har svært ved at koncentrere sig
- Skiftende uro i løbet af døgnet – ofte uro om natten
- Kan ikke skelne mellem virkelighed og fantasi
- Usammenhængende tale – sort snak – sammenblanding af tid, sted og personer
- Ser og/eller hører noget andre ikke fornemmer, syns- og hørehallucinationer.
- Manglende initiativ eller rastløshed
- Angst, vrede, mistillid og tristhed
- Har svært ved at tage beslutninger

De nævnte symptomer kan optræde med forskellig styrke og type inden for samme døgn, og kan ændre sig fra time til time.

Årsager til delirium

Delirium skyldes ikke et psykologisk problem; men skyldes en fysisk overbelastning af hjernen. Ofte er det en kombination af forskellige faktorer, som f.eks.:

- Forstyrret eller mangelfuld funktion af vigtige organer (nyrer, lever eller lunger)
- Forstyrrelser af hjernen – f.eks. på grund af kræft
- Bivirkninger til medicin
- Alvorlig fysisk sygdom

Delirium er et problem, som adskiller sig fra – og som ikke er relateret til – demens.

Hvad kan du gøre som pårørende?

- Skab en rolig atmosfære med genkendelige ting på stuen
- Undgå dunkel belysning ved synsbedrag
- Undgå unødvendige indtryk (eksempelvis radio/TV, mange personer)
- Orienter om tid og sted
- Fortæl hvem der er på stuen
- Husk hjælpemidler som f.eks. høreapparat og briller
- Undgå diskussioner, idet de kan udløse vrede og frustrationer. Anvend korte sætninger
- Forsøg selv at have perioder med hvile "for at genoplade batterierne"
- Træk eventuelt på andres ressourcer – Om muligt: søg støtte i omgangskredsen
- Brug personalet

Personalet kan hjælpe jer

Hvis I oplever ændringer i den normale adfærd, tøv da ikke med at henvende jer til personalet/sygeplejersken. De har en øget opmærksomhed på delirium, og jeres oplysninger kan bidrage til, at det hurtigere opdages.

Når en patient får delirium, vil lægen undersøge mulige årsager, og iværksætte den nødvendige behandling for delirium.

Med en passende behandling, kan symptomerne for det meste forsvinde, og er det ikke tilfældet, kan de mindskes.

Terminalt delirium

En delirøs tilstand er hyppigt forekommende i de sidste levedøgn. Det ses ved op til 80 % af alle døende og må betragtes, som en naturlig del af dødsprocessen og det multiorgansvigt, som sker, når døden nærmer sig.

Nogle gange er delirium det første tegn på, at døden nærmer sig. Det viser sig ved, at den døende har svært ved at holde opmærksomheden, har usammenhængende tankegang, nedsat hukommelse og ændret bevidsthedsniveau – fra vågen til sløv, døsigt eller ukontaktbar, og samtidig er den døende urolig.

Når patienten er døende, er den delirøse tilstand irreversibel, og behandlingen er lindring af symptomerne, hvilken kan medføre, at den døende sover mere.

Behandling er antipsykotisk medicin, suppleret med benzodiazepin, som er beroligende medicin.

Ud over farmakologisk behandling, er det vigtigt at skabe rolige omgivelser for den syge. Kom få på besøg ad gangen og begræns stimuli fra radio og fjernsyn. Det er naturligt, at man som pårørende gerne vil berøre den døende. Vær opmærksom på, om det forstyrrer den syge unødigt.

Hospice Vangen

Center for Lindrende Behandling

Studievej 25, 9400 Nørresundby

Tlf.: 96 31 11 00

E-mail: info@hospice-aalborg.dk

Januar 2021